

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни
ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
підготовки бакалавра
спеціальності 081 «Право»
освітньої-професійної програми Право
денної форми навчання

Силабус навчальної дисципліни «Права людини в умовах глобалізації»
підготовки бакалавра, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 «Право», за
освітньо-професійною програмою Право

Розробник: кандидат юридичних наук, доцент **Щирба М. Ю.**

Силабус навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри теорії та історії держави і права

протокол № 2 від 21 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри: _____ Яцишин М. М., доктор юридичних наук,
професор

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни
		Нормативна
Денна форма навчання	08 право 081 право Право Бакалавр	Рік навчання: 1-ий
Кількість годин/кредитів 90 / 3		Семестр 1-ий
ІНДЗ: €		Лекції: 36 год.
		Практичні (семінарські): 32 год.
		Самостійна робота: 16 год.
		Консультації: 6 год.
		Форма контролю: екзамен (1 семестр)
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

ППП: Щирба Мар'яна Юріївна

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Посада: доцент кафедри теорії та історії держави і права

Контактна інформація: mariannashchirba@gmail.com

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Системне реформування та демократичні перетворення, спрямовані на формування України як демократичної, соціальної, правової держави, її поступове входження в європейський та світовий правовий простір викликають значний інтерес до проблеми захисту прав та свобод людини і громадянина, тому що людина є основним ціннісним орієнтиром подальшого розвитку сучасної держави і суспільства. Визнання, забезпечення і захист її прав, свобод і законних інтересів являє собою своєрідний індикатор перевірки на ефективність і життєздатність конституційної теорії, ідеології та практики, відображеної в доктрині побудови сучасного українського демократичного правового суспільства, що відповідає на виклики сучасності.

Метою вивчення курсу є одержання студентами поглиблених знань з правових глобалізаційних явищ, аналіз норм, принципів права різних правових родин в умовах трансформації суспільства, встановлення механізмів уніфікації та інтеграції новітніх прав людини, зокрема прав четвертого покоління у сучасне українське законодавство і практику з вивченням та подальшим критичним осмисленням та аналізом відповідних норм та практики їх реалізації в зарубіжних країнах, здобуття навиків аналізувати нормативні джерела та спеціальну літературу та тенденції розвитку правової демократичної соціальноорієнтованої держави.

2. Пререквізити

- Теорія держави і права

Постреквізити

- Конституційне право
- Актуальні проблеми загальної теорії прав людини в Україні
- Проблеми реалізації міжнародно-правових норм права
- Верховенство права та проблеми його реалізації
- Соціальний захист прав людини за українським та міжнародним законодавством
- Наближення законодавства України до права ЄС
- Принципи права: питання теорії та практики

- Юридичні інновації

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Права людини в умовах глобалізації» – отримання студентами знань щодо закріплення та реалізації в національній та міжнародній правовій реальності нових прав і свобод людини, які в контексті глобалістики пов'язані з розширенням сфери соціальних взаємодій до загальнопланетарного масштабу біосфери. Глобальний світ на етапі свого формування набуває цілісності не лише під впливом діяльності індивіда, але й враховуючи природні обмеження та особливості. В сучасному світі процес економічної, політичної, правової, культурної інтеграції реалізується безпрецедентно швидкими темпами, проявляється в інтенсифікації обміну ідеями, інформацією, товарами, стандартами та веде до утворення єдиної соціально-економічної та правової світової системи.

Курс передбачає освоєння таких професійних даних, які сприятимуть фазовому становленню майбутнього кандидата наук в оволодінні правом як природним феноменом, історичним явищем і як самостійною соціокультурною цінністю в контексті забезпечення прав і свобод людини.

Завдання вивчення навчальної дисципліни полягають у поглибленні філософсько-правових і загальнотеоретичних знань та формуванні практичних умінь щодо переосмислення проблематики прав і свобод людини, зокрема, прав четвертого покоління.

4. Результати навчання (Компетентності)

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та

необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ФК1. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

ФК2. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

ФК3. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

ФК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

5. Структура навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Права людини в умовах глобалізації» складається з двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1: Правова глобалістика та глобальні юридичні проблеми

Змістовий модуль 2: Проблеми закріплення та реалізації прав людини в умовах глобалізаційних трансформацій

Назва змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. заняття (семінари)	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/бали
<i>Змістовий модуль 1. Правова глобалістика та глобальні юридичні проблеми</i>						
Тема 1. Предмет правової глобалістики		2	2			2
Тема 2. Методологія правової глобалістики		2	2			2
Тема 3. Правова глобалізація		2	2			2
Тема 4. Глобальні юридичні проблеми		2	2	2		2
Тема 5. Правова глобалістика як новітня		2	2			2

тенденція розвитку вітчизняної юриспруденції		2				2
Тема 6. Трансформація правових явищ під впливом глобалізації						
Разом за модулем 1						
		12	10	2	-	12
Змістовий модуль 2. Проблеми закріплення та реалізації прав людини в умовах глобалізаційних трансформацій						
Тема 7: Ознаки трансформації прав людини в умовах глобалізації суспільства		2	2		2	2
Тема 8. Екологічні права громадян		2	2	2		2
Тема 9: Право людини на мир та ядерну безпеку		2	2	2		2
Тема 10: Інформаційні права індивіда, використання віртуальної реальності		2	2	2	2	2
Тема 11: Правовий статус пацієнта в умовах глобалізації суспільства		2	2			2
Тема 12: Право особи на медико–біологічний експеримент		4	2	2		2
Тема 13: Право на репродуктивні технології: юридичний вимір		2	2	2		2
Тема 14. Право на донорство та трансплантацію		4	4	2		2
Тема 15. Право на терапевтичне клонування		2	2	2	2	2
Тема 16. Проблема правового нігілізму в умовах глобалізації українського суспільства		2	2			2

Разом за модулем 2	24	22	14	6	20
Усього годин	36	32	16	6	32

Форма контролю: ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання завдання та МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

1. Глобалізація як результат людської діяльності.
2. Позитиви та негативні прояви глобалізаційних трансформацій у суспільстві.
3. Прояви місця та ролі індивіда в умовах глобалізації.
4. Соціальний феномен глобалізації як результат людської діяльності.
5. Соціокультурний феномен глобалізації.
6. Наукові школи дослідження глобалістики.
7. Концепція "Межі зростання".
8. Концепція "Сталого розвитку".
9. Еколого-економічна школа або "Школа глобальної екології".
10. Школа контрольованого глобального розвитку.
11. Школа світсистемного аналізу.
12. Плюралізм наукових підходів у правовій глобалістиці.
13. Методологія правової глобалістики.
14. Синергетичний метод і підхід у правовій глобалістиці.
15. Аксіологічний підхід в дослідженні явищ глобально-правових порядку.
16. Наукознавчі концепти правової глобалістики
- 17. Наукові цілі та предмет правової глобалістики**
- 18. Історичні етапи розвитку глобалістики**
19. Види глобалістики
20. Правова глобалістика як міждисциплінарна наука в юриспруденції
21. Глобалізація як сучасне суспільне явище
22. Доктрина «єдиного людства»
23. Глобалістика як міждисциплінарна сфера досліджень
24. Глобалізм як ідеологія розвитку сучасного суспільства.
25. Основні поступати сучасної глобалістики.
26. Загальний аналіз таких наукових напрямів дослідження як філософія глобалістики, культурологія глобалістики, соціологія глобалістики, економіка глобалістики, інформаційна глобалістика.
27. Тенденції розвитку глобалістики як науки.
28. Правова глобалістика як міждисциплінарна наука.
29. Наукові дискусії розуміння понять у сфері глобалістики.
30. Поняття правової глобалістики.

- 31.Правова глобалістика у системі загальної науки глобалістики.
- 32.Сфера застосування наукових знань правової глобалістики.
- 33.Історичний розвиток науки правової глобалістики.
- 34.Понятійно-категоріальний апарат правової глобалістики.
- 35.Історичні погляди українських науковців на проблеми глобалізаційних відносин та їх значення для сучасності.
- 36.Погляди сучасних українських науковців на проблеми глобалізаційних відносин.
- 37.Права дитини в умовах глобалізації.
- 38.Міжнародні документи, в яких відображено поступальний процес визнання прав націй і народів.
- 39.Право особи на безпечне середовище.
40. Забезпечення прав та інтересів прийдешніх поколінь.
- 41.Правовий статус пацієнтів в умовах глобалізації суспільства.

IV. Політика оцінювання

Для навчальної дисципліни «Права людини в умовах глобалізації» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: проведення попереднього, поточного і підсумкового контролю знань студентів. Оцінювання знань студентів на основі даних поточного контролю знань відбувається за допомогою контролю активності роботи студента під час вивчення програмного матеріалу дисципліни, включаючи відповіді на семінарських заняттях, підготовка доповідей, повідомлень та аналітичних матеріалів тощо.

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі усних та письмових опитувань, перевірки понятійного словника та конспекту лекцій, індивідуальних презентацій, колективних дискусій. Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Індивідуальні завдання, схожі між собою, будуть відхилені.

Оцінка студента формується таким чином: 1) усна або письмова відповідь на проблемне питання / ситуативне завдання (вирішення, презентація, обговорення) – 2 (32) бали; 2) індивідуальне дослідницьке завдання (виконання) – 8 балів; 3) складання 2-ох комплексних письмових модульних контрольних робіт – 30 балів. Форма підсумкового контролю – екзамен, який проводиться у формі складання студентами письмових відповідей на питання обраного білету і подальшою усною відповіддю.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно

82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67– 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бауман З. Глобалізація: наслідки для людини і суспільства / З. Бауман ; пер. з англ. К. : Києво-Могилян. акад., 2008. 110 с.
2. Білорус О. Г. Глобальні стратегії Євросоюзу : моногр. К. : КНЕУ, 2009. 528 с.
3. Варналій З.С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації : монографія Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ : Знання України, 2020. 423 с.
4. Вызовы глобализации и Украина / А. Г. Арсеев, А. Н. Малюк, Н. В. Толстых. Киев : Ин-т социологии НАН Украины, 2011. 518 с.
5. Глобальна та національна безпека : підручник Global and National Security : textbook / [В.І. Абрамов ... [та ін.] ; за загальною редакцією Г.П. Ситника ; Національна академія державного управління при Президентові України, Громадська організація "Академія національної безпеки" Київ : НАДУ, 2016. 781 с.
6. Дякович О. В. Правова глобалістика як міждисциплінарна юридична наука: дискусійні питання Європейські перспективи. 2014. № 1. - С. 22-27.
7. Жаровська І. М. Правова природа державної влади: теоретико-правове дослідження : моногр. Львів : СПОЛОМ, 2013. 536 с.
8. Жаровська І. М., Ортинська Н. В. Державна молодіжна політика в умовах глобалізації: монографія Львів: Львів : «Сполом», 2019. 128 с.
9. Книш М.М. Глобальні проблеми людства : навчальний посібник Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 329 с.
10. Ковальчук В. Б. Легітимність державної влади в правовій теорії та державно-правовій практиці К. : Логос, 2011. 392 с.
11. Костюк Л. В., Щирба М. Ю. Особливості реалізації права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні / Л. В. Костюк, М. Ю. Щирба // Проблеми забезпечення прав і свобод людини, їх захисту в країнах Європи : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 08 груд. 2017 р.). Луцьк. С. 63–66.
12. Куян І. Чи послаблює глобалізація суверенітет національних держав? Віче : журнал Верховної Ради України. 2009. № 12.

13. Мар'яна Щирба Донорство і трансплантація в аспекті прав пацієнтів // Jurnalul juridic national Teorie si Practica - 2018. № 1 (29). P. 25–28 // Index Copernicus International
14. М. Ю. Щирба Пропозиції удосконалення регулювання правового статусу донора в Україні // Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 26–27 січня 2018 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2018. – С. 166-168.
15. Муза Д. Е. Глобалистика : [учебное пособие для студентов высших учебных заведений] Донецк : Ноулидж, 2012. 310 с.
16. Правова система України в епоху глобалізаційного поступу : монографія / [Є.О. Гіда... [та ін.] ; за загальною редакцією В.К. Матвійчука]; Національна академія управління. - Київ: ВНЗ "Національна академія управління", 2014. 490 с.
17. Романова А. С. Вплив моралі на глобалізаційні процеси у суспільстві Порівняльне правознавство: загальнотеоретичні та галузеві аспекти : тези доп. учасн. круглого столу 22 травня 2009 р. Львів : ЛьвДУВС, 2009. 272 с.
18. Саїдов А. Порівняльне правознавство та закономірності розвитку права в умовах глобалізації Право України. 2012. № 3/4. С. 463–472.
19. Сорокин В. В. Юридическая глобалистика : учеб. Барнаул : Азбука, 2009. 700 с.
20. Стрельцова Є.Д. Теорія і практика уніфікації міжнародного права в умовах глобалізації : (міжнародний та національно-правовий аспект) : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук Одеса : [б.в.], 2020. 40 с.
21. Співак В. М. Політико-правовий та соціокультурний виміри глобалізації : моногр. К. : Логос, 2011. 416 с.
22. Тоффлер Е. Нова парадигма влади: знання, багатство, сила К. : Акта, 2003. 686 с.
23. Тези доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції "Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку", 9 квітня 2020 року / [редакційна колегія : О.В. Ольшанська ... [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Київський національний університет технологій та дизайну ... [та ін.]. Київ : КНУТД, 2020. 197 с.
24. Традиційна культура в умовах глобалізації : синергія традиції та інновації : матеріали науково-практичної конференції, 21-22 червня 2019 року / [редакційна колегія : Л.Г. Омельченко, О.Г. Бугайченко, Н.М. Роман] ; Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації, Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 397 с.
25. Урсул А. Д. Глобальное измерение права *NB: вопросы права и политики*. 2012. № 5. С. 90–146.
26. Філософія глобальних проблем сучасності : навчальний посібник / [А.В. Арістова ... [та ін.]; за науковою редакцією А.В. Арістової] ; Міністерство

- освіти і науки України, Національний транспортний університет. Київ : НТУ, 2016. 182 с.
27. Фрідман Й. Глобальна система, глобалізація та параметри модерності Глобальні модерності / за ред. М. Фазерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона ; [пер. з англ.]. К. : Ніка-центр, 2008. 400 с.
28. Фукуяма Ф. Сильное государство: управление и мировой порядок XXI века М. : АСТ : Аст Москва : Хранитель, 2007. 220 с.
29. Чубко Б. Фактори розвитку права в контексті процесів глобалізації Право України. 2011. № 5. С. 286–291.
30. Чумаков А. Н. Глобализация: контуры целостного мира [Изд. 2]. М. : Велби, Проспект, 2014. 428 с.
31. Шемшученко Ю. С., Оніщенко Н. М. Теоретичний та практичний вимір порівняльно-правових досліджень правових систем сучасності Зближення національних правових систем та їхня взаємодія з міжнародним правом : матер. круглого столу (Одеса, 14–15 вересня 2012 р.) / МОНмолодьспорт України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; ред. кол. : Н. М. Оніщенко, В. П. Плавич, Н. М. Пархоменко та ін. – Одеса : Астропринт, 2012. С. 89–91.
32. Щетинин С. А. Правовая глобализация: понятие и основные формы: теоретико-методологические аспекты : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 Ростов-н/Д., 2009. 28 с.
33. Щирба М. Ю. Правовий статус пацієнта в умовах глобалізації суспільства // Журнал східноєвропейського права. 2016. № 28. С. 33 – 38.
34. Щирба М. Ю. Поняття "пацієнт": оновлення методологічно-правових підходів // Європейські перспективи: науково-практичний журнал. 2016. Вип. 2. С. 15 – 20.
35. Щирба М. Ознаки трансформації прав людини в умовах глобалізації суспільства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». - Серія: юридичні науки. Вип. 837. 2016. С. 378–382.
36. Щирба М. Ю. Наукові дискусії щодо правового статусу ембріона // Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. № 6. С. 29–32.
37. Щирба М. Ю. Право пацієнта на репродуктивні технології: юридичний вимір // Вісник національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право : зб. наук. Праць. Київ, 2017. № 3/4. С. 146 – 151.
38. Щирба М. Ю. Правові проблеми у сфері відповідальності за шкоду, завдану плоду людини // Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації української держави: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 3-4 березня 2017 року. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет. С. 14 – 18.
39. Щирба М. Право на інформовану згоду при медичному втручанні неповнолітнім пацієнтам. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 12. С. 212 – 216.
40. Щирба М. Розуміння права на здоров'я у Цілях сталого розвитку. Історико-правовий часопис. 2019. № 2 (12). С. 43 – 46.

Інформаційні ресурси

1. Шаповалова І. Інституційні процеси в системі захисту прав людини ЄС як фактор підвищення ефективності функціонування публічного управління в умовах сучасних глобалізаційних викликів Актуальні проблеми державного управління. 2019. Вип. 4. С. 101–107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2019_4_20
2. Данич О. Ф. До питання про роль правової системи у забезпеченні соціальної функції держави: глобалізаційний вимір Альманах права. 2019. Вип. 10. С. 121–127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ap_2019_10_26
3. Турянський Ю. І. Глобалізація прав людини Європейські перспективи. 2019. № 4. С. 5–9. URL http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2019_4_3
4. Жаровська І. М. Дякович О. В. Правова глобалістика: до постановки проблеми Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2017. № 3. С. 7–13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_Jur_2017_3_3
5. Жиліна В. О. Сучасні біотехнології та правове регулювання їх використання в умовах глобалізації Вісник Одеського національного університету. Серія : Правознавство. 2019. Т. 24, Вип. 2. С. 136–144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_prav_2019_24_2_16
6. Данич О. Ф. До питання про роль правової системи у забезпеченні соціальної функції держави: глобалізаційний вимір Альманах права. 2019. Вип. 10. С. 121–127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ap_2019_10_26
7. Романинець М. Р. Академічна мобільність українського студентства в умовах глобалізованого простору: філософсько-правові аспекти Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. 2019. Вип. 21. С. 77–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2019_21_13
8. Чернописька В. Правова інтеграція України у площині глобалізаційного дискурсу Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. 2018. Вип. 17. С. 198–204. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2018_17_32
9. Єфименко Т. І., Гасанов С. С. Вагомий успіх української наукової школи глобалістики Фінанси України. 2018. № 10. С. 128–130. URL:: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2018_8_7
10. Головка А. Природоохоронна діяльність в умовах глобалізації: теоретико-правовий аспект Публічне право. 2018. № 4. С. 214–221. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2018_4_30
11. Радзівілл О. А. Міжнародне право, правова держава і глобальне інформаційне громадянське суспільство, як складові сучасного міжнародного правового порядку Юридична наука. 2012. № 2. С. 153–163. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2012_2_22